

A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a kulturális sokféleségnek és a kultúrák közötti párbeszédnek az Unió és a tagállamok külkapcsolataiban való előmozdításáról

(2008/C 320/04)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK
A TANÁCS KERETÉBEN ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI,

1. TEKINTETTEL:

- az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,
- a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló, 2005. október 20-i UNESCO-egyezményre ⁽¹⁾,
- a kulturális javak jogtalan behozatalának, kivitelének és tulajdona jogtalan átruházásának megakadályozását és megelőzését szolgáló eszközökről szóló, 1970. november 14-i UNESCO-egyezményre,
- a kultúrák közötti párbeszéd európai évéről (2008) szóló, 2006. december 18-i 1983/2006/EK európai parlamenti és a tanácsi határozatra ⁽²⁾.

2. ÜDVÖZÖLVE:

- a 2008. június 19–20-i brüsszeli Európai Tanács elnökségi következtetéseit ⁽³⁾, amelyek valamennyi vonatkozó külső szakpolitika szerves részeként ismerik el a kulturális együttműködést és a kultúrák közötti párbeszédet.

3. HIVATKOZVA:

- az európai kulturális menetrendről szóló, 2007. november 16-i tanácsi állásfoglalásra ⁽⁴⁾,
- az interkulturális kompetenciákról szóló, 2008. május 21-i tanácsi következtetésekre ⁽⁵⁾,
- valamint a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott, a 2008–2010. évre szóló kulturális munkatervről szóló, 2008. május 21-i következtetésekre ⁽⁶⁾.

4. ÉRDEKLŐDÉSSSEL FOGADVA:

- „az európai kulturális programról a globalizálódó világban” című, 2007. május 10-i bizottsági közleményt ⁽⁷⁾.

5. FIGYELEMBE VÉVE, HOGY:

- a kultúrák közötti párbeszéd – különösen a politikailag instabil térségek esetében – hozzájárulhat az egyes személyek és népek közeledéséhez, a konfliktusok megelőzéséhez és a megbékélés folyamatához,
- a kulturális cserék és a – többek között az audiovizuális ágazatban folytatott – kulturális együttműködés hozzájárulhatnak a partnerségen alapuló kapcsolatok kiépítéséhez, a civil társadalom helyének és szerepének megerősítéséhez, a demokratizálódás és a jó kormányzás folyamatához, az emberi jogok és az alapvető szabadságok előmozdításához,
- a kultúra – mint a tudásalapú gazdaság lényeges összetevője – egyben olyan ágazat, amely nagy gazdasági lehetőségeket hordoz, többek között a kulturális és a kreatív ágazatok, valamint a fenntartható kulturális turizmus terén,
- Európa művészeti, intellektuális és tudományos helye a világban nagy mértékben függ kulturális alkotóerejének dinamizmusától és a harmadik országokkal folytatott kulturális cseréitől,
- Európa és a világ többi térsége között fennálló kulturális kapcsolatok fontosak lehetnek a kultúrák közötti párbeszéd kialakítása, valamint közös kulturális projektek kidolgozása szempontjából; az Uniónak gondoskodnia kell a kulturális és nyelvi sokszínűség előmozdításáról.

6. FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY SAJÁT HATÁSKÖRÜKÖN BELÜL ÉS A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉNEK TISZTELETBEN TARTÁSÁVAL:

A. Törekedjenek az alábbi szakpolitikai célokra:

1. a kultúra helyének és szerepének megerősítése a külkapcsolatok keretében folytatott szakpolitikákban és programokban, továbbá a harmadik országokkal és a kultúra terén működő nemzetközi szervezetekkel – így az UNESCO-val és az Európa Tanáccsal – való együttműködés előmozdítása a megvalósult kulturális tevékenységek minőségének javítása és sokrétűbbé tétele, általánosabban pedig a külpolitikai célkitűzések megvalósításának és a fenntartható fejlődésnek az elősegítése érdekében;
2. a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló, 2005. október 20-i UNESCO-egyezmény előmozdítása:
 - ezen egyezmény – amely központi szerepet tölt be az Európai Unió és tagállamai harmadik országokkal való kulturális kapcsolataiban, és egyben a globális szintű kormányzás egyik pillére – megerősítésének és végrehajtásának ösztönzése,

⁽¹⁾ A Tanács 2006. május 18-i 2006/515/EK határozata a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló UNESCO-egyezmény megkötéséről (HL L 201., 2006.7.25., 15. o.).

⁽²⁾ HL L 412., 2006.12.30., 44. o.

⁽³⁾ 11018/08.

⁽⁴⁾ HL C 287., 2007.11.29., 1. o.

⁽⁵⁾ 9021/08.

⁽⁶⁾ HL C 143., 2008.6.10., 9. o.

⁽⁷⁾ COM(2007) 242 végleges.

- a kulturális tevékenységek, javak és szolgáltatások sajátos jellegének – nevezetesen kettős, egyszerre gazdasági és kulturális természetének – teljes mértékű figyelembevétele a külkapcsolatok terén,
 - politikai párbeszéd megkezdése vagy folytatása harmadik országokkal, mindenekelőtt a jogalkotási és szabályozási keretekre vonatkozóan annak érdekében, hogy szakpolitikáikban nagyobb teret biztosítsanak a kultúrának,
 - a kulturális javak és szolgáltatások harmadik országokkal folytatott cseréjének dinamizmusát és kiegyensúlyozottságát – többek között a fellendülő gazdaságokat – előmozdító külső kulturális politikák ösztönzése a kulturális sokféleség világszerte történő megőrzése és előmozdítása, továbbá az európai kulturális gazdaság életképességéhez való hozzájárulás céljából,
 - a kultúra fenntartható fejlődéshez való hozzájárulásának erősítése, valamint a fejlődő országokkal való együttműködés és szolidaritás partnerségi alapon történő előmozdítása ezen országok azon képességeinek erősítése érdekében, hogy védjék és előmozdítsák a kulturális kifejezőmódok – beleértve a kulturális ágazatok és a kortárs alkotótevékenységek – sokszínűségét;
3. a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítása a kultúrák közötti párbeszéd európai évének (2008) keretében a tagállamokban és az Unión kívül sikerrel folytatott konkrét projektek, ismeretterjesztő tevékenységek és a bevált gyakorlatok cseréjének 2008 utáni folytatásán keresztül, nevezetesen az ezen évnek a Bizottság által felállítandó mérlege alapján.

B. Határozzanak meg globális és koherens megközelítéseket:

- a kultúrának az Unió külkapcsolataiba való koherens és rendszerszerű beépítését szolgáló, valamint az Unió fellépései és az uniós tagállamok tevékenységei egymást kiegészítő jellegét előmozdító európai stratégia kidolgozása,
- konkrét stratégiák kidolgozása a harmadik térségekkel és országokkal a kulturális kapcsolatok területére vonatkozó célok és fellépési eszközök meghatározása céljából; e stratégiákat hozzá kell igazítani többek között a kulturális ágazatok jellemzőihez és fenntartható fejlődési perspektíváihoz, a köztük és az Unió között folyó kulturális cserék helyzetéhez, valamint gazdasági és társadalmi helyzetükhöz,
- e konkrét stratégiákat az érintett országokkal és térségekkel való szakértői és egyeztető folyamat végén lehet meghatározni, a hatásköröknek a Szerződés alapján megállapított megosztása tiszteletben tartásával.

C. Ennek keretében fokozottan támogassák:

- a harmadik országokkal helyi, regionális vagy országos szinten folytatott kulturális együttműködési tevékenysé-

geket, különösen a kulturális és művészeti cserék és koprodukciók előmozdítása, a művészek és kulturális szakemberek képzésének és mobilitásának támogatása, továbbá szükség esetén a partnerországokban a kulturális ágazatok fejlődőképességének különösen a tapasztalatcsere révén való megerősítése érdekében,

- az európai kulturális tevékenységek, javak és szolgáltatások nemzetközi szintű előmozdítását, beleértve az audiovizuális szolgáltatásokat – például a külső audiovizuális szolgáltatásokat – is, valamint az európai művészek és kulturális szakemberek Unión kívüli mobilitását,
- a többnyelvűséget – különösen a nyelvtanulás és a fordítás révén, valamint a világ többi részével való kulturális és gazdasági párbeszéd fejlesztése érdekében az összes európai nyelvben rejlő lehetőség fejlesztése révén – és az interkulturális kompetenciák fejlesztését,
- a megfelelő közösségi kezdeményezések és programok keretében a fiatalok mobilitását, kulturális és művészeti – így a médiaműveltség terén való – képzésüket, és számukra a művészeti kifejezésekhez azok sokszínűségében való hozzáférést,
- a szerzői és szomszédos jogok védelmét, valamint nemzetközi szinten a hamisítás és kalózkodás megelőzését és az ezek elleni küzdelmet a vonatkozó két- és többoldalú megállapodások, továbbá a harmadik országokkal folytatott szakpolitikai párbeszéd és együttműködés keretében,
- a kulturális, anyagi és szellemi örökség védelmét, megőrzését és értékeinek kiemelését, valamint a nemzetközi együttműködést, többek között a fent említett, 1970. évi UNESCO-egyezményre figyelemmel történő tapasztalatcsere révén, a – különösen az illegális ásatások és a műemlékek fosztogatása útján illegálisan szerzett – kulturális javak lopásának és illegális kereskedelmének megelőzése és az ez ellen folytatott küzdelem terén.

D. Ennek megfelelően fejlesszék az alábbi munkamódszereket és eszközöket:

- fejlődési kilátásaikra és szabályozási keretükre is kiterjedően elemezni kell a harmadik országok kulturális ágazatait az alkalmazandó stratégiák és fellépések jobb meghatározásának támogatása érdekében; a Bizottság – együttműködve a tagállamokkal és a harmadik államokkal – közreműködik ebben az elemzésben,
- a tagállamok tapasztalatait ki kell aknázni és a szinergiákat ösztönözni kell annak érdekében, hogy hozzájáruljanak ahhoz, hogy az Unió fellépései és az uniós tagállamok által folytatott tevékenységek kiegészítsék egymást, továbbá újabb nemzetközi szintű fellépéseket és közös kulturális projekteket kell ösztönözni; ezt elősegítheti a kultúra terén alkalmazott nyitott koordinációs módszer,

- a meglévő pénzügyi eszközök keretében gondoskodni kell operatív, illetve a kulturális ágazat, különösen a kisgyártó és terjesztő struktúrák jellegzetességeihez, valamint a tagállamok és a partnerországok helyi sajátosságaihoz igazított programok kidolgozásáról: javítani kell a szakmai köröknek a támogatási programokra és intézkedésekre vonatkozó információhoz való hozzáférését, le kell egyszerűsíteni a támogatások megszerzéséhez szükséges eljárást, hosszú távú pénzügyi támogatásokat kell kialakítani stb.,
 - a regionális szervezetekkel vagy a partnerországokkal kötött nemzetközi megállapodásokra irányuló tárgyalások keretében figyelembe kell venni az egyes tárgyalópartnerek esetében alkalmazott stratégiákat,
 - a tagállamok és a partnerországok esetében egyaránt bátorítani kell a művészeknek és a kulturális szakembereknek, általánosabban pedig a civil társadalomnak a külső kulturális szakpolitikák kidolgozásába és végrehajtásába való bevonását,
 - végezetül ösztönözni kell az uniós tagállamok harmadik országokban működő kulturális intézményei, valamint azoknak az adott tagállamban működő partnerintézményei – ideértve a kulturális intézeteket is – közötti fokozott együttműködést, különösen hálózatok kiépítésén keresztül.
-